

GEMİ SAĞLIK RESMİ KANUNU UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Gemi Sağlık Resmi Kanununun uygulanması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik; Türk limanları arasında seyreden, yabancı ülke limanlarından Türk limanlarına gelen, Türk limanlarından yabancı ülke limanlarına giden ve Türk boğazlarından transit geçen gemileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 6/11/1981 tarihli ve 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanununun 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bulaşık gemi: İçinde Uluslararası Sağlık Tüzüğünde belirtilen veya Dünya Sağlık Örgütüncü bildirilen bulaşıcı ve salgın hastalıklardan birine yakalanmış yolcu, gemi adamı veya hastalık bulaştırıcı kemirici bulunan gemiyi,
- Bulaşık liman: Uluslararası Sağlık Tüzüğünde belirtilen, Dünya Sağlık Örgütü tarafından bildirilen bulaşıcı ve salgın hastalıklardan birinin salgın halinde bulunduğu bölge içindeki limanı,
- Gemi: Tahsis edildiği gayeye uygun olarak kullanılması, denizde hareket etmesi imkanına bağlı bulunan ve pek küçük olmayan her türlü tekneyi,
- Genel Müdürlük: **(Değişik ibare:RG-28/12/2014-29219)** Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünü,
- İhtilât: Bir geminin limanda herhangi bir madde veya insan indirip bindirmesi suretiyle kara ile temas etmesini,
- Kabotaj hakkı: Türk bayrağı taşıyan gemilerle Türk kıyıların bir noktasından diğer noktasına yük ve yolcu alıp nakletmeyi, kıyılarda, limanlar içinde veya arasında römorkaj, pilotaj ve bütün liman hizmetlerini yerine getirmeyi ve Türkiye’de deniz yolu ile ticaret hakkını,
- Serbest pratika: Genel olarak, gemideki sağlık durumunun incelenmesi suretiyle, geminin Türk kıyı ve limanlarıyla ihtilâtında sıhhi bir sakınca olmadığını tespit edip belgelemeyi,
- Temiz pratika: Bulaşık bir limandan gelen veya bulaşık olan bir gemideki sağlık durumunun incelenmesi suretiyle, geminin Türk kıyı ve limanlarıyla ihtilâtında sıhhi bir sakınca olmadığını tespit edip belgelemeyi,
- Transit gemi: Yabancı bir ülkeden gelip Türk karasularını kullanan ancak hiçbir Türk limanı ile ihtilât etmeden; Türk boğazları bölgesinde ihtilâtsız geçerek yabancı bir ülkeye giden gemiyi,
- Turist gemisi: Turistik amaçla yolcu getiren, başkaca ticarî işlemlerde bulunmayan, amaç dışı ilâve yolcu ve yük almayan gemileri,
- Türk boğazları: İstanbul Boğazı, Çanakkale Boğazı ve Marmara Denizinden gemilerin geçiş alanı ile bu alanı çevreleyen kıyı şeridini,
- Yıllık Gemi Sağlık Belgesi: Türk limanları arasında seyreden, kabotaj hakkına sahip ikiyüzelli net tondan büyük gemilere, sağlık resmi tarifesinin yürürlüğe girmesinden sonra ilk uğradığı Türk limanında yapılacak sağlık denetimi sonrasında bir yıllığına verilen patentayı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Serbest ve Transit Sağlık Resmi

Serbest gemi sağlık resmi

MADDE 5 –(1) Türk limanları arasında seyreden, yabancı ülke limanlarından Türk limanlarına gelen, Türk limanlarından yabancı ülke limanlarına giden gemilerden, Türk limanlarında, her net ton üzerinden gemi sağlık resmi alınır.

Serbest gemi sağlık resmi tarifesi

MADDE 6 – (1) Serbest gemi sağlık resmi; Sağlık Bakanlığı tarafından, **(Değişik ibare:RG-17/8/2019-30861)** Dışişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşleri alınmak suretiyle, her mali yıl başında o yıl için geçerli olmak üzere yürürlüğe konulacak tarife ile belirlenir.

(2) Türk limanları arasında seyreden gemilerin sağlık resmi tarifesi, yıllık olarak belirlenir.

Serbest gemi sağlık resmi ödeme yeri

MADDE 7 –(1) Türk limanları arasında seyreden gemiler, bir yıl geçerli olan sağlık denetim belgesini aldıkları limanda, yabancı ülkelere gelen gemiler ise serbest pratika işlemi sonucunda uğradığı ilk Türk limanında; her net ton üzerinden tahakkuk eden serbest gemi sağlık resmini öderler.

Serbest gemi sağlık resminde özel indirim

MADDE 8 – (1) Serbest gemi sağlık resmi; kabotaj hakkına sahip gemilere, Türk limanlarına gelen özel yatlara, yalnız turist taşıyıp başka ticarî işler yapmayan turist gemilerine ve bilimsel araştırma yapan gemilere, 6 ncı maddede belirtilen tarife ile tesbit edilecek oranda özel indirimli olarak uygulanır.

Transit gemi sağlık resmi

MADDE 9 – (1) Türk boğazlarından transit geçen gemiler, Montreux Sözleşmesi hükümlerine göre transit gemi sağlık resmi öderler.

Transit niteliğinin bozulması

MADDE 10 –(1) **(Değişik ibare:RG-17/8/2019-30861)** Türk boğazlarını transit geçeceğini beyan ederek transit gemi sağlık resmi ödeyen gemi; Türk boğazlarında bir limana gelirse veya yabancı bir limana gitmeksizin Türk boğazları dışında bir Türk limanına veya zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere İstanbul veya Çanakkale liman sahaları içinde demirleyip yüz altmış sekiz saatten fazla süre kalır, yük ve yolcu indirip bindirirse, transit niteliği bozulur. Transit niteliği bozulan bu geminin, ödediği transit gemi sağlık resmi, serbest gemi sağlık resmine tamamlanır.

(2) Transit dönüş hakkını kullanan bir geminin transit niteliği bozulursa, tam serbest sağlık resmi öder.

Transit niteliğini bozmayan haller

MADDE 11 – (1) Mecburi transit işlemine tabi gemilerin hiçbir surette kara ile temas etmesine izin verilemez.

(2) Türk boğazlarında isteğe bağlı transit işlemine tabi gemilerin, demirleme sahaları içinde **(Değişik ibare:RG-17/8/2019-30861)** yüz altmış sekiz saatlik süre içerisinde ve sahil sağlık denetleme merkezinden izin alınması kaydıyla;

- Meydana gelen bir arızanın incelenmesini ve onarılmasını temin etmek için uzman veya tamirci getirilmesi,
- Yola devam için yakıt ve kumanya ikmal veya arıza giderilmesi gibi maddi veya teknik zorunlu bir ihtiyacın karşılanması amacıyla kaptan veya ilgili personelin karaya çıkması ve geminin acentelik işlemleri için acente ile temas sağlanması,
- Transit gemi sağlık resmi ödeyerek Türk boğazlarında seyreden geminin, makine arızası, kaza ve yangın gibi mücbir sebeplerle bir Türk limanına sığınması,

ç) **(Değişik ibare:RG-28/12/2014-29219)** Ölümler, hastalıklar, sözleşme feshi veya izin gibi zorunlu sebeplerden dolayı, sahil sağlık denetleme merkezi tabibinin veya yardımcı sağlık personelinin izin ve gözetiminde, gerekli gemiadamı değişiminin yapılması,

hallerinde transit niteliği bozulmaz, bu süreyi geçiren geminin serbest pratika alması ve resim farkını ödemesi zorunludur. Bu sürenin Trafik Kontrol Merkezince belirlenen nedenlerle uzamış olması geminin transit niteliğini bozmaz.

(3) Bu madde hükümlerine göre transitliğin bozulmamış sayılması sağlık kontrol iş ve işlemlerinin yapılmasına engel teşkil etmez.

Transit gemi sağlık resmi istisna süresi

MADDE 12 –(1) Transit gemilerin gittikleri yönden altı ay içinde transit olarak geri dönmeleri ve Türk boğazlarına girişleri sırasında resim makbuzunu veya diğer evrakı ibraz etmeleri halinde, yeniden transit sağlık resmi alınmaz.

(2) Ancak, göstermeye mükellef oldukları resim makbuzunu veya diğer evrakı ibraz edemeyen gemilerden yeniden transit gemi sağlık resmi

tahsili zorunludur. Bu takdirde, ikinci kez ödenen resme ait makbuzla yeniden bir dönüş hakkı kazanılmış olur.

(3) Birinci fıkradaki altı aylık süre, geminin boğaz geçiş tarihinden itibaren ay hesabı ile son günün saat 24.00'de sona erer.

Gemi sağlık resmi alınmayacak gemiler

MADDE 13 – (1) Harp gemileri, resmi ziyarette bulunan gemiler, hava muhalefeti, makina arızası, kaza ve yangın gibi mücbir sebeplerle Türk limanlarına giren gemilerden ve elli net tona kadar olan gemilerden gemi sağlık resmi alınmaz.

(2) **(Değişik:RG-30/10/2013-28806)** Çarpma, yanma ve batma gibi sebeplerle ticari iş görme niteliğini kaybetmiş olup çekilerek götürülen gemiler ile sökümlü için gelen gemiler, bu durumlarını Türk resmi makamlarından alacakları belgelerle ispatladıkları takdirde, bunlardan gemi sağlık resmi alınmaz.

Sağlık resmi miktarına esas tonaj tesbiti

MADDE 14 –(1) Gemi sağlık resmi miktarının hesaplanmasında, "Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Tonaj Sözleşmesi" veya "Ticaret Gemilerinin Tonilatolarını Ölçme Tüzüğü" hükümlerine göre düzenlenmiş "Tonaj Sertifikası"ndaki net ton esas alınır.

(2) Yıllık gemi sağlık resmi miktarından transit geçen gemilerin kaptanları, gemi sağlık resmi tahakkukuna esas tonaj sertifikalarını ve sefer durumunun tesbiti için gerektiği durumlarda gemi seyir defterlerini sahil sağlık denetleme merkezi memurlarına ibraz etmek zorundadırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Gemi Sağlık Cüzdanı

Gemi sağlık cüzdanı

MADDE 15 –(1) (Değişik:RG-17/12/2011-28145) Türk limanları arasında çalışan ve kabotaj hakkına sahip 250 net tona kadar olan gemilere, yıllık gemi sağlık cüzdanı verilir. Kabotaj hakkına sahip olmayan gemiler, liman içerisinde çalışan gemiler ile bağlama kütüğüne kayıtlı ve geçerli ruhsatnameye sahip gemiler, yıllık gemi sağlık cüzdanından muafır.

(2) Yıllık gemi sağlık cüzdanı bedeli, o geminin indirimsiz gemi sağlık resmi tutarına kadardır. Ancak, bu miktar yüz net tonluk bir geminin ödemesi gereken miktardan az olamaz.

Gemi sağlık cüzdanı kullanım süresi

MADDE 16 – (1) Yıllık gemi sağlık cüzdanı, sağlık denetiminin yapıldığı limandan alınır. Geçerlilik süresi bir yıldır. Süresi dolan sağlık cüzdanı yerine yenisi verilir. Gemi sağlık cüzdanının süresi dolmadan herhangi bir sebeple zayi olması halinde yenisinin alınması mecburidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Mali Hükümler

Gemi sağlık resmi, cüzdan bedeli ve gecikme zammının tahakkuk ve tahsili

MADDE 17 –(1) Gemi sağlık resmi, gemi sağlık cüzdanı ve gecikme zammı bedellerinin tahakkuk ve tahsili, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre muhasebe yetkilisi mutemedi olarak görevlendirilmiş, sahil sağlık denetleme merkezi memurları tarafından yapılır.

Ödeme zamanı

MADDE 18 –(1) Transit sağlık resmi, geminin boğaz geçişi tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde ve Genel Müdürlükçe önceden belirlenen ve duyurulan ödeme yerlerinde ödenir. (Ek cümle:RG-31/12/2010-27802)(1) Ancak geminin ödeme süresi olan üç iş günü içinde transit dönüşünü yapması durumunda, transit sağlık resmi en geç boğaz geçiş tarihi itibarıyla ödenir.

(2) Yabancı ülkelerden gelen her gemi, ödemesi gereken serbest gemi sağlık resmi tutarını, serbest pratika işlemi sonrasında temas ettikleri ilk Türk limanına giriş yaptığı günden itibaren en geç üç iş günü içinde ilgili hesaba öder.

(3) Türk limanları arasında seyreden, kabotaj hakkına sahip gemilerin, ödemesi gereken serbest gemi sağlık resmi ve yıllık gemi sağlık cüzdanı bedeliyle ilgili tutar, tarifenin yürürlüğe girmesinden sonra ilk uğradığı Türk limanında hareketinden önce, sağlık denetimini yaptırıp bir yıl geçerli olan patentasını aldıkları günden itibaren en geç üç iş günü içinde ilgili hesaba ödenir.

(4) Zamanında ödenmeyen gemi sağlık resmi alacaklarına 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı uygulanır.

Ödeme usulü

MADDE 19 –(1) Serbest ve transit sağlık resmi ödemesi tahsil işlemlerinin, mevcut mali işlemler teknolojisiyle nasıl yapılacağı Genel Müdürlükçe hazırlanacak bir yönerge ile belirlenir.

(2) **(Değişik:RG-31/12/2010-27802)⁽¹⁾ (Değişik ibare:RG-17/8/2019-30861) 5/3/2012 tarihli ve 28224 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemi Acenteleri Yönetmeliği** hükümleri uyarınca yetki belgesi olan veya yetkilendirilen acenteler, Genel Müdürlük birimlerinde işlem yapabilirler. Acenteler, yükümlendiği gemiler için gemi sağlık resminden ve buna bağlı kanuni ve akdi gecikme zamlarının ödenmesinden sorumlu olduğuna dair taahhütte bulunarak Genel Müdürlük bilgi işlem sistemi üzerinden işlem yapabilmek için şifre alırlar. İşlem yapma izni alan acenteler gemi geliş dilekçelerini sistem üzerinden vererek gemilerinin işlemlerini yaparlar. Borcu taahhüt eden ana acente diğer gemi işlemlerini yapmak için tali acente belirleyebilir.

Nöbet yevmiye hesabının devir ve teslim işlemleri

MADDE 20 – (Mülga:RG-31/12/2010-27802)⁽¹⁾

Muhasebe yetkilisi mutemetliklerince yapılacak işlemler

MADDE 21 –(1) Muhasebe yetkilisi mutemedinin yapacağı işlemler, tutacağı defterler, düzenleyeceği belgeler, mutemetlik tahsilatının muhasebe yetkilisi hesabına aktarılması, gerekli süreler ve muhasebe yetkilisine hesap vermek konularında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca çıkarılmış mevzuat hükümleri uygulanır.

İade

MADDE 22 – (1) Fazla veya mükerrer olarak tahsil edilen gemi sağlık resmi, yazılı talep halinde Genel Müdürlük tarafından hak sahibine iade edilir.

Kullanılan belgelerin basımı ve dağıtımı

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında kullanılacak belgeler Genel Müdürlükçe belirlenip basımı ve dağıtımı yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Yasaklar ve idari yaptırımlar

MADDE 24 – (1) Aşağıda belirtilen fiil ve davranışlarda bulunmak yasaktır ve idari yaptırım cezasını gerektirir:

- Sağlık işlemlerini yaptırmak üzere sağlık denetleme merkezleri önünde veya bu merkezlerin gösterdikleri yerde durmamak, ilaç, tıbbi malzeme ve ilkyardım personeli ile sağlık denetiminde gereken sağlık belge ve sertifikalarını bulundurmamak ve süresinde yenilememek.
- Gemide sağlık tedbirlerini almamak, limandan sağlık işlemini yaptırmadan ayrılmak.
- Yıllık gemi sağlık belgesini veya gemi sağlık cüzdanını süresi içinde yenilememek.
- Hastalıkların oluşumu ve yayılmasına neden olan mikroorganizmalar ve vektörlerle ilgili önlemleri almamak.
- Gerektiğinde, geminin ön direğinde gündüzleri sarı karantina bayrağı, geceleri üstte kırmızı, altta beyaz fener bulundurmamak.
- Gerçeğe uygun sağlık bildirimini vermemek.
- Bulaşık bir limandan gelen gemilerin sağlık denetimi yapıp temiz pratika almadan rıhtıma yanaşması veya sağlık denetimi yaptırap temiz pratika olarak bazı şartlar altında rıhtıma yanaşmasına izin verilmesi halinde, rıhtıma yanaştıktan sonra bu şartları yerine getirmemesi.

g) Bulaşık bir geminin sağlık denetimi yapıp temiz pratika almadan limana girmesi veya koruma yerine alınan bulaşık geminin sağlık tedbirlerinin eksiksiz yerine getirilmesine karşı engeller ve güçlükler çıkarması ve temiz pratika almadan koruma yerine hareket etmesi.

ğ) Yabancı bir limandan gelen bir geminin limanda sağlık denetimi yapıp serbest pratika almadan herhangi bir madde alıp, insan indirip bindirmesi.

(2) Birinci fıkrada sayılan yasaklara aykırı hareket eden gemi kaptanlarına;

a) İkiyüzelli net tona kadar (ikiyüzelli net ton dahil) gemilerle ilgili olarak bin net tonluk geminin ödemesi gereken indirimsiz serbest gemi sağlık resmi tutarında,

b) İkiyüzelli net tondan büyük gemilerle ilgili olarak, ödemeleri gereken indirimsiz serbest gemi sağlık resminin dört katı tutarında idarî para cezası verilir.

(3) İdarî para cezasına karar vermeye (**Değişik ibare:RG-28/12/2014-29219**)Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü görevlileri yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 25 – (1) 3/3/1996 tarihli ve 22569 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gemi Sağlık Resmi Kanunu Uygulama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Maliye Bakanlığı ve Sayıştayın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik, 1/1/2009 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 –

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürü yürütür.

(1) Bu değişiklik 1/3/2011 tarihinde yürürlüğe girer.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	9/5/2008	26871
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetele rin		
	Tarihi	Sayısı
1.	31/12/2010	27802
2.	17/12/2011	28145
3.	30/10/2013	28806
4.	28/12/2014	29219
5.	17/8/2019	30861